

VICENTA TASA / ROSA MARI ROIG

Llibertat, igualtat i fraternitat

La conjuntura electoral que vivim en aquests moments és el millor marc per a replantejar-se la política de quotes i la representació de la dona en les institucions polítiques. Quan les llistes electorals es poden modificar (de fet, Esquerra Unida i el PSOE es troben en un procés de negociacions) pensant en les pròximes eleccions generals espanyoles, l'Assemblea Nacional Francesa aprova un projecte de llei per tal d'assegurar la paritat real entre hòmens i dones.

França, estandard de la llibertat, igualtat i fraternitat, ha tornat a ser l'escenari d'una revolució social i política. Ha fet un pas endavant en la igualtat real entre hòmens i dones en el món de la política. En lloc d'optar per la política de quotes en els partits polítics per aconseguir aquesta igualtat, els francesos han apostat per imposar la paritat d'hòmens i dones en les llistes electorals (al 50%) sota sanció econòmica per al partit que no compleixa la llei.

En el nostre país les polítiques de quotes són qüestionades pel Partit Popular, quan la resta de forces polítiques majoritàries (EU i PSOE) consideren aquestes mesures necessàries i suficients: sempre per sota el 50%, sense cap disposició sobre l'ordre d'inclusió de les candidates en les llistes, ni cap sanció per al partit que no respecte la norma.

Algunes forces polítiques qüestionen la constitucionalitat de la política de quotes obligatòries, emparant-se en l'article 14 de la constitució espanyola, article que utilitzen com a únic i ver fonament per a aconseguir la igualtat, sense necessitat d'una política de discriminació positiva. Però, en canvi, creuen en la necessitat d'una escolarització obligatòria per a assegurar a tothom una educació pública i gratuïta. Doncs bé, la llei de la paritat vol obtenir els mateixos resultats: donar l'oportunitat, a un grup social que supera el 50% de la població i que es troba políticament marginat, d'accedir en igualtat de condicions als càrrecs polítics fins ara reservats als hòmens.

La paritat no és un objectiu en si, sinó un mitjà d'aprofundir en la democràcia. Es tracta d'assegurar, en tots els àmbits de la nostra societat, una igualtat plena d'oportunitats entre dones i hò-

mens. Una paritat real entre dones i hòmens en la vida política ha de comprendre no solament una igualtat de candidatures de dones i hòmens, sinó una igualtat d'escollits.

L'existència formal de certs drets és, si bé important, de poc valor, si no poden ser genuïnament fruitos. Quin sentit té que una dona siga ciutadana de ple dret, si després no pot expressar realment els seus interessos polítics? Una valoració de la llibertat s'ha de fer sobre la base de llibertats tangibles, que es puguin desplegar en el regne de l'estat i de la societat civil. Si la llibertat no té un contingut concret –com les llibertats particulars–, difícilment es podrà dir que té conseqüències profundes en la vida quotidiana. Un grup marginat socialment molt de temps com les dones ha vist reconegut el seu paper en el sistema polític del món occidental equiparant

els seus drets als dels seus iguals, els hòmens. No obstant això, les seues preocupacions no són visibles en les institucions polítiques. Exerceixen el dret de vot, però no es veuen representades pels polítics que dirigeixen el sistema. Els drets formalment reconeguts no tenen un reconeixement real. Les asimetries de poder i de recursos són una realitat, car afecten el significat de la llibertat i de la igualtat en les relacions diàries.

“Una valoració de la llibertat s’ha de fer sobre la base de llibertats tangibles, que es puguin desplegar en el regne de l’estat i de la societat civil.”

Per poder parlar de democràcia hem de tenir en compte aquest sector de la societat, les dones. Al tombant del segle XX, no podem oblidar la importància de les dones en la transformació de la nostra societat. I quin és el seu paper en el nostre sistema polític? Quina funció tenen en la democràcia? Realment, podem parlar de democràcia quan gairebé la meitat de la ciutadania no té representació? Quins són els càrrecs institucionals que ocupen les dones? Les dones tenen càrrecs de responsabilitat amb capacitat real d'influència en el sistema polític? Una democràcia consolidada ha de ser capaç de donar resposta a aquestes preguntes i més. S'ha de corregir la desigualtat que mantenen i comparteixen els 190 parlaments del món: només el 13% dels representants del poble són dones.

Analistes polítiques